Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Kaderbrief 2025

1 februari 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**

2. Beleidsmatige ontwikkelingen. **5**
- Introductie 5
- Omgevingswet 6
- Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel 7
- Circulaire economie 8
- Stikstof 9
- Zeer Zorgwekkende Stoffen 10
- Energietransitie 11
- Klimaatverandering 12
- Biodiversiteit / groene wetgeving 13
- Kaderrichtlijn Water 14
- Gezondheid 15
- Schone Lucht Akkoord 16
- Doorontwikkeling VTHKA 17
  - Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) 17
  - Brandveiligheid 18

3. Bedrijfsvoering **19**
- Datagedreven werken 19
- Geografisch informatiesysteem (GIS) 20
- Huisvesting 21
- Organisatie 22

4. Financiële uitgangspunten **23**
- 4.1 Algemene uitgangspunten 23
- 4.2 MWB-norm 23
- 4.3 Baten en tariefontwikkeling 23
- 4.4 Lasten 24
- 4.5 Investeringen 25
- 4.6 Financiële impact 2025 en later 25
- 4.7 Weerstandsvermogen 27

Bijlage 1: Bronvermeldingen **28**

1. Inleiding

De kaderbrief wordt opgesteld als beginpunt voor de P&C cyclus, waarbij de kaders voor de te verwachte ontwikkelingen op milieu en duurzaamheidsgebied op middellange termijn worden geduid, evenals de financiële uitgangspunten. Bij de financiële uitgangspunten is van de diverse ontwikkelingen de mogelijke financiële impact voor de deelnemers opgenomen. Deze impact wordt nog definitief in bedragen vertaald in de begroting 2025, en besluitvorming over de op te nemen bedragen vindt dan plaats.

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) werkt aan een schone, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. De thema's waar de OMWB zich mee bezig houdt (o.a. stikstof, PFAS, luchtkwaliteit, uitstoot industrie, energie, natuur) zijn zeer divers, voor het landelijk gebied, stedelijk gebied en de industrie. Het kan gaan over stikstof, PFAS, uitstoot van industrie, energievraagstukken, asbest etc. En de dynamiek op al deze onderwerpen is groot; we zitten immers in meerdere transities tegelijk (klimaat, landbouw, energie, digitaal). Kortom, er komt heel wat op ons af!

Het belang van de kwaliteit van onze leefomgeving wordt steeds belangrijker. Voor onze gezondheid, veiligheid en voor de duurzaamheid van de natuur en de fysieke leefomgeving. Het zijn allemaal maatschappelijk actuele thema's die impact en belang hebben voor iedere inwoner en ondernemer. De OMWB heeft een belangrijke rol bij de aanpak van deze vraagstukken. Met vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering kunnen we deze transities een duw in de goede richting geven. Dit betekent voor onszelf dat we doorlopend moeten investeren in de kennis en deskundigheid van ons personeel, én in de juiste informatiesystemen om risicogericht en data-gestuurd te kunnen werken. De doorontwikkeling tot een professionele omgevingsdienst is cruciaal om deze rol ook daadwerkelijk waar te maken.

Het Interbestuurlijk Programma (IBP) wordt in 2024 afgerond. En in 2025 verwachten we dat een aantal daarbinnen ontwikkelde programma's worden doorgezet. Zo zal het bureau Omgevingsdienst NL zijn vruchten afwerpen, doordat onderwerpen landelijk voor alle omgevingsdiensten getrokken worden, de kennisinfrastructuur landelijk opgebouwd wordt en een Omgevingsdienst NL Academy de inhoudelijke opleidingen verzorgen.

In 2024 is een start gemaakt met de implementatie van de Omgevingswet. Ook vindt in 2024 de besluitvorming plaats over het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader. We verwachten dat we in 2025 steeds meer toe kunnen werken naar de daarin beschreven regionale prioriteiten.

Inhoudelijk blijven we de komende jaren geconfronteerd met lastige keuzes rondom de stikstofproblematiek. Die beïnvloedt onze vergunningverlening enorm. Daarnaast moeten we ons voorbereiden op de Kaderrichtlijnwater, die in 2027 van kracht wordt. Ook deze Europese richtlijn kan tot stagnering leiden. Voor de energietransitie doet de OMWB veel aan controles en advisering van bedrijfsleven en industrie om energiezuiniger te worden. En ten aanzien van de uitstoot van de industrie, doen ook in onze provincie bedrijven actief mee bij de maatwerkafspraken over CO2- reductie en verduurzaming, die het Rijk maakt met de twintig grootste uitstoters in Nederland. Net zoals bij de Rotterdamse Haven zal ook Moerdijk, als industrieel cluster, grote (ruimtelijke) veranderingen ondergaan vanwege de ontwikkelingen rond waterstof en ammoniak.

Ten aanzien van alle ontwikkelingen die op ons af komen, schatten wij in dat we extra capaciteit benodigd is en investeringen in een geografisch informatiesysteem en het programma datagedreven werken. Daarnaast willen we investeren in de huisvesting aan de Spoorlaan in Tilburg om aantrekkelijk te blijven als werkgever en de werkomgeving te laten voldoen aan de eisen van de huidige tijd (duurzaamheid, nieuwe manier werken, hybride werken etc.).

Bovenstaand geeft een eerste inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen waar de OMWB naar verwachting de komende jaren mee te maken zal hebben. Bij al onze medewerkers is er veel passie voor ons vak en enthousiasme om hier gezamenlijk de schouders onder te zetten!

2. Beleidsmatige ontwikkelingen

De OMWB heeft zicht op landelijke en regionale ontwikkelingen die van belang (kunnen) zijn voor de toekomstbestendigheid van de dienst, meerwaarde hebben voor onze eigenaren en van toegevoegde waarde zijn om te kunnen blijven werken aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving.

In deze kaderbrief worden deze ontwikkelingen geschetst. Zij zijn deels nieuw en deels vloeien zij voort uit reeds ingezette werkzaamheden / taakuitvoering. In de Strategische Agenda van de OMWB komen de ontwikkelingen terug. De strategische agenda geeft hierbij op lokaal en regionaal niveau invulling aan de Nationale Omgevingsvisie (NOVI).

Van de onderwerpen verwoord in de kaderbrief wordt steeds kort de probleemstelling en de noodzaak om als overheden te handelen belicht. Elk onderwerp eindigt met een kader waarin de (mogelijke) impact voor de OMWB is weergegeven. Tevens staat hierbij vermeld uit welke post deze ontwikkeling naar verwachting bekostigd gaat worden. De nieuwe ontwikkeling kan gefinancierd worden uit één van de volgende posten:

- P1/P2 (werkprogramma basis en/of verzoektaak)
- P3 (collectieve taken programma)
- Bedrijfsvoering
- Concernuren
- Subsidie

Voor slechts een beperkt aantal posten kan een concreet bedrag worden vermeld. Voor de onderwerpen kan op dit moment geen bedrag worden vermeld. Hopelijk kan op termijn alsnog een bedrag worden vermeld. Het uitgangspunt is en blijft dat nieuwe ontwikkelingen niet direct leiden tot een verhoging van de financiële bijdrage aan de OMWB. Indien dit uit oogpunt van een adequate uitvoering niet mogelijk is, wordt er een aangepast voorstel gemaakt dat als toelichting bij het werkprogramma wordt gevoegd.

Omgevingswet

De Omgevingswet trad op 1 januari 2024 in werking. Alle overheden hebben zich zo goed als mogelijk voorbereid op de komst van deze nieuwe wet. Het is niet realistisch om te veronderstellen dat de implementatie van de Omgevingswet vlekkeloos zal verlopen.

Gedurende 2024 krijgen de gemeenten en de OMWB te maken met een hectische periode. We zullen erachter komen dat niet alles werkt zoals we hadden verwacht en er zullen de nodige maatregelen getroffen moeten worden. Een gedeelte van de hiervoor benodigde aanpassingen is vrij makkelijk te realiseren. Maar er is ongetwijfeld ook een aantal onderwerpen waarbij de overheden en hun ketenpartners (nieuwe) afspraken moeten maken. Vervolgens moeten zaken geïmplementeerd worden. Naast deze eventuele verzuimen staat 2024 in het teken van het monitoren van de kentallen per product. Deze data worden gebruikt om het werkprogramma binnen een periode van twee à drie jaar 'Omgevingswetproof' te maken Daarbij worden nieuwe afspraken gemaakt over budget en aantallen. Op voorhand is reeds landelijk vast komen te staan dat de kosten per product stijgen en de inkomsten (leges) zullen dalen.

De gemeenten moeten allemaal voor 1 januari 2032 een omgevingsplan hebben vastgesteld. De OMWB levert voor het vormen van het omgevingsplan een bijdrage en gaat daarnaast milieudata opbouwen en beheren om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te monitoren. Daarmee staat 2025 voornamelijk in het teken van de doorontwikkeling van de Omgevingswet.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Input leveren van de kerndocumenten Omgevingswet	P1/P2
Invulling van de kerndocumenten bepaalt mede de wijze hoe de OMWB haar VTHKA-taken uitvoert.	P1/P2
Data opbouw kentallen en doorvertaling naar het Omgevingswetproof werkprogramma.	P3

Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel

De adviescommissie Aartsen heeft een rapport opgesteld ('Om de Leefomgeving') [Bron 1]. In dit rapport geeft de commissie inzicht in wat is bereikt met het VTH stelsel, hoe dat past bij de bedoeling van het VTH stelsel en wat aanvullend nodig is om het VTH stelsel te verbeteren. Dit is vervat in het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP).

Het programma heeft een looptijd van twee jaar (2022-2024). In 2025 vraagt de implementatie van de doelen uit het programmaplan veel aandacht. Naast de toekomstbestendigheid van het stelsel heeft de commissie zich vooral gericht op de omgevingsdiensten en hun functioneren.

Binnen IBP is de OMWB inmiddels door een visitatiecommissie bezocht. In 2025 geeft de OMWB verder invulling aan de leer- en verbeterpunten zoals datagedreven werken, het voldoen aan de robuustheidscriteria (opstellen innovatiekalender) de koppeling van de innovatiekalender aan de strategische agenda; kennisdeling en de regionale risicoanalyse/programmering. De laatste is al in lijn met het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) 2024-2027.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Implementeren van acties uit IBP	subsidie
Doorontwikkelen van het gedachtegoed uit het IBP.	P1/P2/P3

Circulaire economie

De rijksoverheid werkt samen met het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en andere overheden (waaronder de OMWB) aan een duurzame economie voor de toekomst. In deze circulaire economie bestaat (idealiter) bijna geen afval en worden (secundaire) grondstoffen steeds opnieuw gebruikt. In het Nationale Programma Circulaire Economie staat wat nodig is om in 2050 in Nederland volledig circulair te zijn [Bron 2].

Een circulaire economie (CE) is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen in de verschillende schakels van de productieketen: van de winning van grondstoffen tot consumptie. Grondstoffen dreigen schaars te worden door een groeiende bevolking en toenemende welvaart in de wereld. Hierdoor wordt het steeds belangrijker om de beschikbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Dit geeft ook nieuwe kansen voor bedrijven: nieuwe markten, meer samenwerking en minder grondstoffenverbruik. De transitie naar een circulaire economie is volgens de Europese Commissie 'de gelegenheid om onze economie te transformeren en nieuwe en duurzame concurrentievoordelen voor Europa te genereren'. Daarnaast zorgt circulaire economie ook voor ongeveer 10% minder broeikasgassen, 20% waterbesparing en 25% minder import van primaire grondstoffen. De OMWB speelt een belangrijke rol in deze transitie. Deze bestaat uit het stimuleren van bedrijven door middel van het bijbrengen van bewustwording, maar ook toezicht en handhaving op nieuwe richtlijnen. Het is wenselijk om de pilot die momenteel loopt bij de provincie Noord-Brabant en gemeente Tilburg uit te breiden naar meer gemeenten en bedrijven om de awareness te vergroten en te zorgen van een reductie van grondstoffen en afvalstoffen.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Op de voet volgen van nieuwe ontwikkelingen en inventariseren voor welke bedrijven de ontwikkeling van toepassing is.	P3
Eventueel communicatie opstarten richting bedrijven.	P1/P2
Doorvertalen nieuwe ontwikkelingen naar vergunningverlening en toezicht.	P1/P2
Trainen van medewerkers om ze voor te bereiden op de komst van circulaire economie.	concern

Stikstof

Stikstof is overal om ons heen. Het is een belangrijke voedingstof voor planten en van zichzelf niet schadelijk voor de mens. Sommige stikstofverbindingen brengen wel schade toe aan onze gezondheid en aan de natuur. De uitstoot moet daarom omlaag.

Het stikstofvraagstuk is ingrijpend en complex en er zijn veel belangen mee gemoeid. Bij de stikstofcrisis van de laatste jaren draait het om twee stofjes: stikstof uit bronnen als verkeer en industrie (NOx) en stikstofverbindingen uit boerenbedrijven, meestal in de vorm van ammoniak. Deze slaan neer in de natuur waardoor bodem en water voedselrijker worden. Daardoor groeien sommige planten beter dan andere. Dat gegeven vormt een bedreiging voor de biodiversiteit. Stikstofverbindingen zijn ook slecht voor de mens maar in de huidige stikstofcrisis gaat het daar weinig over. De stikstofverbindingen veroorzaken namelijk smog en fijnstof. Daardoor kunnen gezondheidsproblemen ontstaan, zoals astma. Tenslotte speelt stikstof in de vorm van nitraat een rol voor het behalen van de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) [Bron 3].

De Natuurdoelanalyses van de Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant laten een verslechterd beeld zien van de natuur. De verplichte Europese natuurdoelen [Bron 4] kunnen met de huidige maatregelen niet worden behaald. Dat heeft als gevolg dat aanvragen voor vergunningverlening met stikstofeffecten op Natura 2000-gebieden tijdelijk stil komen te liggen. De provincie heeft als onderdeel van de vernieuwing van de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof een pakket met aanvullende bronmaatregelen opgesteld om de stikstofuitstoot fors terug te dringen.

Verder geeft de provincie Noord-Brabant in haar Beleidskader Milieu de ambitie weer om de WHO-advieswaarden voor fijnstof en stikstofdioxide in lucht te behalen in plaats van dat ze zich richt op het voldoen aan de minder strenge EU-grenswaarden. Gemeenten hebben stikstof veelal nog niet opgenomen in hun omgevingsplannen.

Voor de OMWB heeft stikstof met name invloed op de agrarische vergunningen en toezichtactiviteiten in relatie tot de stikstofneerslag rondom natuurgebieden. In de industrie speelt stikstofdioxide een rol bij vergunningverlening.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Volgen van landelijke ontwikkelingen op het gebied van stikstof.	P3
Stikstofbeleid doorvertalen naar VTH-producten- en diensten.	P1/P2
Bedrijven informeren over de gevolgen van nieuw stikstofbeleid.	P1/P2

Zeer Zorgwekkende Stoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zijn chemische stoffen die gevaarlijk zijn voor de volksgezondheid of milieu doordat ze bijvoorbeeld carcinogeen (kankerverwekkend), mutageen (schadelijk voor erfelijk materiaal) of reprotoxisch (mogelijk effect op de voortplanting en de ontwikkeling van de ongeboren vrucht) zijn of zeer slecht afbreekbaar en bioaccumulerend (de eigenschap waarbij stoffen zich in organismen of organen van organismen kunnen ophopen). De criteria die worden gebruikt om een zeer zorgwekkende stof te identificeren zijn vastgelegd in de REACH-verordening [Bron 5].

Het Nederlandse beleid is erop gericht de uitstoot naar de lucht en lozingen naar het water van ZZS te beperken. Het doel is om deze stoffen zoveel mogelijk uit de leefomgeving te weren. Dat gebeurt door:

- het beperken van de uitstoot of lozingen op basis van voorschriften in vergunningen;
- het vervangen van deze stoffen door minder gevaarlijke stoffen.

In 2024 wordt een inventarisatie afgerond. Er zullen aanvullende werkzaamheden nodig zijn aan de hand van de uitkomsten van de inventarisatie. Deze worden dan in 2025 uitgevoerd. Vanaf 1 januari 2016 geldt een minimalisatieverplichting voor alle ZZS.

De extra aandacht vanuit de Omgevingswet voor volksgezondheid maakt de aanpak van ZZS nog relevanter en geeft ook betrokkenheid op het dossier van de GGD. Hoewel de gevolgen voor het milieu en de volksgezondheid steeds meer aandacht krijgen is er nog maar beperkt zicht op welke bedrijven werken of gewerkt hebben met ZZS. Zonder dit beeld worden er dagelijks ZZS geloosd in het milieu. Het rapport 'Industrie en omwonenden' van de Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft een duidelijk beeld geschetst dat er binnen de overheid het nodige moet veranderen op het gebied van communicatie, (technische) kennis en de doorvertaling naar VTH.

De OMWB heeft in de periode 2019 – 2021 een ZZS-uitvraag gedaan bij provinciale bedrijven om inzichtelijk te krijgen of en welke ZZS (en potentiële ZZS) in een bedrijf voorkomen en worden geëmitteerd. Naar aanleiding van de uitkomsten van de ZZS-inventarisatie zijn de provinciale bedrijven met een ZZS-emissie naar lucht aangeschreven om te voldoen aan de minimalisatieplicht. In 2022 zijn we gestart met de ZZS-uitvraag bij vergunningplichtige gemeentelijke bedrijven. De OMWB houdt ook expliciet toezicht op de naleving. Dit geldt voor de vergunningplichtige bedrijven maar ook voor meldingsplichtige bedrijven. Bij het uitvoeren van controles gaan we uit van de meest actuele inzichten op het gebied van ZZS. Tijdens bezoeken wordt ZZS onder de aandacht gebracht en doen we een beroep op de 'ondernemersverantwoordelijkheid'.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Advies van de OVV doorvertalen naar de uitvoering van de OMWB.	P1/P2
Handelen conform de (strengste) regels rondom reductie van emissies van ZZS.	P1/P2
Programmeren van de taken in het werkprogramma.	P1/P2
Overdracht van kennis naar de VTH-medewerkers.	concern

Energietransitie

Het klimaat verandert wereldwijd en ook in Nederland. De gemiddelde temperatuur over de afgelopen eeuw is gestegen, de hoeveelheid en intensiteit van neerslag zijn toegenomen en zeer warme dagen komen vaker voor. Het realiseren van de klimaatdoelen Parijs (2015) [Bron 6] en Dubai 2023 is nodig om verdere opwarming van de aarde en de gevolgen daarvan zo veel mogelijk te voorkomen. Om aan de afspraken te voldoen moet Nederland overstappen van fossiele brandstoffen op duurzame energiebronnen zoals zon en wind.

De oorlog in Oekraïne met als gevolg schaarste van fossiele brandstoffen zorgt voor een stimulans om gebruik te maken van duurzame energie. Er zijn diverse mogelijkheden om op een duurzame manier energie (in Nederland) op te wekken. Bij het opwekken van duurzame energie of het gebruik hiervan kunnen ook milieurisico's optreden. Bijvoorbeeld bij het opwekken, transporteren en gebruiken van waterstof bestaat de kans op brand en explosie. Alle alternatieve manieren van energie kennen eigen oplossingen en uitdagingen en risico's. De bedrijven zijn op zoek naar nieuwe technieken, wat betekent dat de OMWB de trends in de gaten moet houden om adequaat te kunnen handelen. Zo kan de OMWB de invloed van het opwekken, transporteren en gebruiken van duurzame energiebronnen op het milieu minimaliseren door bij bedrijven passende vergunningverlening (maatwerk) en toezicht te hanteren. Landelijke ontwikkelingen van o.a. de grootverbruikers worden op de voet gevolgd om tijdig hierop te anticiperen.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Bijhouden van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van energietransitie en de doorvertaling maken welke invloed dit kan hebben op het bedrijfsleven.	P3
Energietransitie doorvertalen naar VTH-producten- en diensten	P1/P2

Klimaatverandering

Klimaatverandering heeft rechtstreekse invloed op ons advieswerk en de activiteiten waar wij vergunningen voor verlenen en toezicht op houden. Denk aan de gevolgen van droogte, hogere temperaturen en wateroverlast voor de bedrijfsvoering van ondernemers, op verspreiding van grondwaterverontreiniging of onze inzet bij calamiteiten. Daarnaast zijn ook nieuwe milieurisico's te definiëren als gevolg van de verandering van het klimaat, bijvoorbeeld effecten van extreme vernatting in combinatie met het riool overstorten waardoor de waterkwaliteit beïnvloed wordt (verspreiding pathogenen, verontreiniging, nutriënten). Ook ontoereikende koeling bij processen als gevolg van opwarming van het koelwater vormt een nieuw milieurisico.

Bij de grootste uitstoters wordt via maatwerkafspraken gewerkt aan het terugdringen van de schadelijke bronnen. Deels kan dit via normering, deels zal het instrument van bijbrengen van bewustwording ingezet worden. Het terugdringen geschiedt ook door inzet van andere energiebronnen. Er ligt een verbinding met de Energietransitie.

Klimaatverandering voltrekt zich sneller dan gedacht. Het KNMI geeft in zijn Klimaatscenario's '23 [Bron 7] aan dat de zeespiegel sneller stijgt, droogte is toegenomen en extremere neerslag in de toekomst is te verwachten. De gevolgen hiervan zijn ingrijpend en ook in de regio Midden- en West-Brabant merkbaar. Denk aan toenemende wateroverlast, extreme droogte, verzakkende infrastructuur, toenemende verzilting en hittestress in dichtbebouwd gebied. Gemeenten, Provincie en bedrijven bereiden zich voor op deze veranderingen. Dat heet klimaatadaptatie.

Klimaatadaptatie wordt daarmee een onvermijdbaar onderwerp voor de OMWB, gelet op de wettelijke taken die dan hieraan verbonden zijn. Daarnaast biedt het kansen en mogelijkheden voor de OMWB om de taken uit te breiden als de expertise van dit onderwerp wordt vergroot. Door expertise op te bouwen kan gewerkt worden aan het beschermen van de veiligheid en een gezonde duurzame leefomgeving in onze regio. Klimaatadaptatie heeft duidelijke raakvlakken met andere thema's zoals energie, Water en Bodem Sturend en de Kaderrichtlijn Water [Bron 3].

De komende jaren worden maatregelen in relatie tot klimaatadaptatie via beleid gestimuleerd. De OMWB gaat na of aan dit onderwerp gerelateerde pilots mogelijk zijn. Deze zijn dan voornamelijk gericht op ondersteuning, ontzorging en bewustwording, maar vinden ook hun weg via bijvoorbeeld directe toezichttaken.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Bijhouden van nieuwe ontwikkelingen op gebied van klimaatverandering en de invloed voor Midden- en West-Brabant en specifiek voor bedrijven.	P3
Maken van een doorvertaling van klimaatverandering naar de VTH-producten, mede in relatie tot de Kaderrichtlijn Water (KRW) en 'Water en bodem sturend'.	P1/P2
Overdracht van kennis naar de VTH-medewerkers.	concern

Biodiversiteit / groene wetgeving

De laatste jaren neemt de biodiversiteit - de verscheidenheid aan levende organismen op onze planeet - drastisch af, vooral door menselijke activiteiten zoals veranderingen in landgebruik, vervuiling en klimaat. De Europese Commissie heeft in mei 2020 de nieuwe biodiversiteitsstrategie 2030 gepresenteerd. Dit gebeurde na oproepen van het Parlement in januari 2020 om de belangrijkste oorzaken van het verlies aan biodiversiteit aan te pakken en wettelijk bindende doelstellingen vast te stellen.

Europese wetgeving dwingt ("EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030") de lidstaten de natuur terug in ons leven te brengen. Het is zaak dat tegen 2050 de ecosystemen van de wereld zijn hersteld, veerkrachtig zijn en adequaat worden beschermd voor de toekomst. Gezonde ecosystemen zorgen voor essentiële behoeften die wij als vanzelfsprekend beschouwen. Planten zetten bijvoorbeeld zonne-energie om en maken het beschikbaar voor andere levensvormen. Bacteriën en andere levende organismen breken organisch materiaal af tot voedingsstoffen die zorgen voor een gezonde bodem voor planten om in te groeien. Bestuivers zijn essentieel voor de voortplanting van planten, die garant staat voor onze voedselvoorziening. Planten en oceanen zijn immers belangrijke koolstofputten. De watercyclus is daarnaast afhankelijk van levende organismen. Kort gezegd zorgt biodiversiteit voor schone lucht, fris water, een goede kwaliteit van de bodem en bestuiving van gewassen. Het helpt om klimaatverandering te bestrijden, vergroot het hiervoor benodigde aanpassingsvermogen aan onze kant en het vermindert de impact van natuurrampen. Aangezien levende organismen met elkaar verbonden zijn binnen dynamische ecosystemen, kan het verdwijnen van één soort verstrekkende gevolgen hebben voor onze voedselketen.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Bijhouden van nieuwe ontwikkelingen op gebied van biodiversiteit en groene wetgeving.	P3
Maken van een doorvertaling van Europese wetgeving en groene wetgeving naar de VTHKA-producten van de OMWB.	P1/P2
Overdracht van kennis naar de VTH-medewerkers.	concern

Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn die [Bron 3] voorschrijft dat de waterkwaliteit van de Europese wateren aan bepaalde eisen moet voldoen. De doelstelling van de KRW is dat uiterlijk in 2027 in heel Europa de kwaliteit van alle wateren zowel chemisch (schoon) als ecologisch (gezond) op orde moet zijn.

Om dit te bereiken, zorgt de richtlijn voor de bescherming van alle waterelementen: rivieren, meren, kustwateren en grondwater. De richtlijn gaat uit van internationale stroomgebieden, soms verder samengevoegd tot stroomgebiedsdistricten. Voor Nederland gaat het om het stroomgebied van respectievelijk de Schelde, de Maas, de Rijn en de Eems. De richtlijn bepaalt dat de EU-lidstaten voor elk stroomgebied gezamenlijk actieprogramma's moeten opstellen waarin alle aspecten van water aan de orde moeten komen. Deze actie ligt in de eerste plaats bij de waterschappen en Rijkswaterstaat maar ook bij provincie en gemeenten vanuit hun rol als bevoegd gezag voor vergunningverlening voor indirecte lozingen. De meeste waterlichamen voldoen niet aan de gewenste waterkwaliteit volgens de KRW-beoordeling. De chemische kwaliteit voldoet meestal niet en de ecologische kwaliteit is matig, ontoereikend of slecht. Dit laatste komt vooral door de geringe biologische kwaliteit.

De OMWB opereert binnen twee stroomgebieden, namelijk de Schelde en de Maas. De doelstellingen van de KRW hebben ook betrekking op bedrijven die indirect afvalwater lozen op de riolering en grondwaterverontreinigingen die van invloed zijn binnen het watersysteem van het betreffende stroomgebied. Voor beide stroomgebieden geldt dat de doelstellingen van de KRW op dit moment niet worden gehaald. Een extra inspanning van de gezamenlijke overheden is nodig, zoals beschreven in het KRW-impulsprogramma van het Rijk [Bron 8]. De OMWB ondersteunt de waterschappen, gemeenten en Provincie bij het verbeteren van de waterkwaliteit binnen het stroomgebied en functioneert ook als oog- en oorfunctie richting het waterschap voor zaken waar de OMWB niet toe bevoegd is. De OMWB richt zich de komende jaren met name op de indirecte lozingen. Intensivering van de samenwerking om de doelstellingen uit 2027 te behalen is noodzakelijk.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Afstemmen van de nodige acties om de doelstelling van de KRW te behalen.	P3
Intensiveren van VTH op gebied van (indirecte) lozingen.	P1/P2
Programmeren van de taken in het werkprogramma.	P1/P2
Overdracht van kennis naar de VTH-medewerkers.	concern

Gezondheid

Naar aanleiding van casussen als Tata Steel en Chemours neemt de belangstelling voor het voorkomen van gezondheidsschade bij burgers toe. De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) publiceerde in april 2023 het rapport 'Industrie en omwonenden' [Bron 9].

De OvV onderzocht hoe burgers in Nederland worden beschermd tegen de risico's van soms jarenlange schadelijke industriële uitstoot en lozingen. Onderdeel van het onderzoek is de vraag in hoeverre rekening wordt gehouden met gezondheidseffecten voor omwonenden bij het toestaan en controleren van langdurige industriële uitstoot. De OvV concludeert dat verbetering op meerdere vlakken noodzakelijk is voor de bescherming van de gezondheid van omwonenden. Zo wordt de betrokken ministeries verzocht te bewerkstelligen dat de bevoegde gezagen hun verantwoordelijkheden kunnen waarmaken. De bevoegde gezagen zullen de Omgevingsdiensten op dit onderdeel in moeten schakelen. Tevens wordt gevraagd om te borgen dat het voorzorgsprincipe zwaarder gewogen wordt in het systeem van het vergunnen van persistente stoffen.

De ambitie van de provincie Noord-Brabant is 'drie gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander in 2030', zoals genoemd in haar Beleidskader Gezondheid 2021-2030 [Bron 10]. Daarbij zet de provincie in op preventie, want aan de voorkant van het zorgstelsel is veel meer gezondheidswinst te halen dan aan de achterkant. Mogelijke acties om gezondheidswinst te behalen zijn:

- Schone lucht (50% gezondheidswinst via het Schone Luchtakkoord);
- Goede fiets- en wandelinfrastructuur voor een actieve leefstijl;
- Gezond aanbod van voedsel t.b.v. een gezond voedingspatroon;
- Verbeteraanpak met betrekking tot hitte- en wateroverlast;
- Nabijheid van natuur en groen om te kunnen bewegen.

Gezondheid in het kader van de Omgevingswet wordt voor de taakuitvoering van de OMWB een thema. Naast een schone en veilige leefomgeving gaat de OMWB zich ook bezighouden met een gezonde leefomgeving vanuit de uitvoering van zijn VTH-taak. Gezondheid wordt meegenomen in de beoordeling van een aanvraag. Hiervoor zoekt de dienst samenwerking met de GGD-en, zie ook de toelichting over het Schone Lucht Akkoord. Daarnaast krijgen gemeenten de mogelijkheid in het omgevingsplan regels op te nemen en decentrale omgevingswaarden vast te leggen om bijvoorbeeld overbelasting door opeenstapeling van milieu- en gezondheidseffecten te verminderen. De OMWB kan hierbij samen met de GGD adviseren. De OMWB verwacht in de toekomst ook een grote bijdrage te leveren aan het meten van de luchtkwaliteit zoals nu plaatsvindt bij de randweg van Bergen op Zoom.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Afstemmen van de nodige acties om de doelstellingen van GGD en Provincie Noord-Brabant te behalen.	P3
Intensiveren van VTH op gebied van gezondheid.	P1/P2
Programmeren van de taken in het werkprogramma.	P1/P2
Overdracht van kennis naar de VTH-medewerkers.	concern

Schone Lucht Akkoord

Het Schone Lucht Akkoord (SLA) richt zich op een betere luchtkwaliteit en een afname van gezondheidsschade. Het akkoord streeft naar een afname van de gezondheidsschade door luchtvervuiling met 50% in 2030 t.o.v. 2016. Dit moet bereikt worden met behulp van maatregelen tegen vervuiling uit binnenlandse bronnen (houtstook, industrie, binnenvaart en havens, landbouw, wegverkeer en mobiele werktuigen). De Provincie en een beperkt aantal gemeenten (in december 2023 waren dit er zes) in Midden- en West-Brabant hebben het SLA onder-tekend.

Onderdeel van het akkoord is een subsidieregeling voor de deelnemende provincies en gemeenten. Uitgevoerde projecten gaan onder andere over scherpere vergunningen voor bedrijven, werken met emissiearme werktuigen in de bouw en campagnes tegen houtstook.

De provincie Noord-Brabant biedt met het project 'Regionale samenwerking Schone Lucht' ondersteuning aan gemeenten bij hun afweging om SLA-deelnemer te worden en bij de invulling van hun deelname. Hiermee komt de Provincie tegemoet aan het knelpunt dat met name de kleinere gemeenten ervaren. Het gebrek aan capaciteit en middelen beperkt hen in de mogelijkheden voor toetreding tot het SLA. Overigens nam een deel van de gemeenten in Midden- en West-Brabant ook niet deel aan het akkoord omdat het 'onder de rook van Antwerpen of Rotterdam zitten' als demotiverend werd ervaren.

De OMWB ziet vanuit de VTH-uitvoering het "scherper vergunnen" bij industriële emissies als een belangrijk aangrijpingspunt voor gemeenten om hun SLA-deelname inhoud te geven. Ook voorlichting geven aan bedrijven om de bewustwording te verhogen maakt deel uit van het instrumentarium.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Intensiveren van VTH op het gebied van SLA bij bedrijven.	P1/P2
Programmeren van de taken in het werkprogramma.	P1/P2
Overdracht van kennis naar de VTH-medewerkers.	concern

Doorontwikkeling VTHKA

Met het VTHKA-instrumentarium zorgt de OMWB voor een optimale uitvoering van het werkprogramma. We ontwikkelen de uitvoering van onze VTHKA-processen (Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, Klachten, Advies) blijvend door de implementatie van nieuwe werkwijzen, methoden en technieken.

Bijbehorende programma's en projecten:
- Altijd Actuele Digitale Vergunningen (AADV);
- Kwaliteitszorgsysteem;
- Brandveiligheid.

Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV)
In de praktijk bleek dat er sprake is van onoverzichtelijkheid door de vele stapelingen van (wijzigings)besluiten en de tijdrovende en omslachtige processen rond het actualiseren van vergunningen. Hierdoor ontstond behoefte om vergunningverlening slimmer te organiseren. Dit zou tegelijkertijd ook meer duidelijkheid geven aan de opdrachtgevers. Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) moet deze knelpunten oplossen.

Het ontwikkelen van AADV is gebundeld in het programma AADV. Ook is er een ontwikkelprogramma AADV. De provincie Zuid-Holland is hierin de grote trekker. Het programma kent drie sporen:
- de applicatie voor Digitale Voorschriftenregister (DIGI-V®);
- de altijd actuele gestructureerde aanvraag (AGA);
- de robuuste vergunning.

AADV richt zich in eerste instantie op de provinciale Seveso-vergunningen. Een volgende stap is de overige provinciale vergunningen en daarna de gemeentelijke vergunningen. In 2025 is de inzet voornamelijk gericht op de start van het omzetten van de circa 230 provinciale vergunningen. De OMWB heeft opdracht van de provincie Noord-Brabant om AADV te volgen en indien mogelijk er invulling aan te geven. De OMWB is volgend aan de Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten en daarmee dus ook afhankelijk van het tempo. Naast de OMWB draaien ook de DCMR en ODNZKG mee. De OMWB participeert in landelijke werkgroepen en haalt en brengt zodoende informatie. Er zijn op dit moment geen bedrijven die voldoende medewerking (kunnen) verlenen aan invulling op AGA en de Robuuste Vergunning. Om die reden richt de OMWB zich op dit moment vooralsnog alleen op DIGI-V®.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Volgen van landelijke ontwikkelingen.	P3
Deelname aan landelijke werkgroepen en kennisopbouw.	P3
Opgehaalde kennis vertalen naar de eigen organisatie (uitvoering).	P1/P2
Afhankelijk van het landelijke tempo implementeren van werkzaamheden.	concern

Kwaliteitszorgsysteem
Onze ambitie om de volgende kwaliteitsstap te zetten (excellente omgevingsdienst) komt onder meer tot uitdrukking in ons kwaliteitsmanagementsysteem dat we inrichten om zo voortdurend oog te hebben en te houden voor het verbeteren van onze processen en producten. Het bestuur heeft structureel € 200.000 in de begroting opgenomen voor de ontwikkeling van kwaliteitsmanagement. In 2022 is de basis gelegd met een aanbevelingennotitie met richtinggevende uitspraken, het aannemen van een programmamanager en de aankoop van een ondersteunende applicatie.

Intern is het besturingsmodel OMWB ontworpen dat de basis vormt voor het kwaliteitsmanagementsysteem van de OMWB.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Doorontwikkelen en eventueel bijsturen kwaliteitszorgsysteem.	concern

Brandveiligheid

Onder brandveiligheid verstaan we het beschermen van bouwwerken en mensen voor het ontstaan van brand en de gevolgen van brand.

Brandveiligheid is een onderwerp binnen VTH dat meerdere invalshoeken heeft. De VTH-uitvoering kent twee sporen. Enerzijds de bescherming van het milieu (en veiligheid) en anderzijds bouwkundige aspecten. Het wettelijk kader is neergelegd in de Omgevingswet, het Seveso en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Daarnaast wordt in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) aandacht besteed aan brandveiligheid. De lokale en regionale overheden hebben hun specifieke bevoegdheid binnen dit wettelijke kader. De omgevingsdiensten zijn namens de bevoegde gezagen van gemeenten en provincie betrokken bij de uitvoering voor het beschermen van de omgevingsveiligheid. De Veiligheidsregio treedt in sommige gevallen op als (wettelijke) adviseur binnen dit wettelijke kader en heeft op grond van de Wet veiligheidsregio's zijn eigen taken en bevoegdheden. De uitvoering is gefragmenteerd. Om te zorgen voor een adequaat brandveiligheidsniveau is het noodzakelijk dat samenwerking tussen de verschillende overheidsinstanties plaatsvindt, waarbij de rollen, taken en bevoegdheden helder zijn belegd.

Vanwege de gefragmenteerde uitvoering is het wenselijk om een 'Uitvoeringskader brandveiligheid VTH' op te stellen waarin deze afspraken zijn weergegeven. Door uitvoering te geven aan dit kader wordt (op termijn) invulling gegeven aan een adequate uitvoering van brandveiligheid.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Intensiveren van VTH op gebied van brandveiligheid.	P1/P2
Programmeren van de taken in het werkprogramma.	P1/P2
Overdracht van kennis naar de VTH-medewerkers.	concern

3. Bedrijfsvoering

Datagedreven werken

In 2025 zet de OMWB het programma datagedreven werken voort dat in 2024 is begonnen. Het programma is erop gericht de inspanningen op het gebied van het verzamelen, ontwikkelen en toepassen van data en daaruit resulterende informatie organisatiebreed en in samenhang voort te brengen. In het programma wordt de balans gezocht tussen enerzijds het ontwikkelen van informatieoplossingen en anderzijds het inrichten van de noodzakelijke processen, taken en rollen om het datagedreven werken op robuuste wijze te kunnen implementeren in onze organisatie. De gedachte hierbij is dat het programma daarmee op termijn opgaat in de reguliere werkwijze van de OMWB onder de bestaande lijnverantwoordelijkheid.

In Q1 2024 wordt het programmaplan opgeleverd en in Q2 is het huidige portfolio op het gebied van informatieoplossingen/analyses bij het programma ondergebracht. Nadat in Q3 2024 de volwassenheidsniveaus van onze teams rondom datagedreven werken in kaart zijn gebracht werken we in Q4 2024 aan het opstellen van een visie in relatie tot het datagedreven werken en de bijbehorende ontwikkelagenda.

Deze visie en agenda zijn bepalend tijdens het tweede programmajaar in 2025. In dat jaar zal, naast het opleveren van de gewenste informatieoplossingen, een inrichtingsvoorstel worden uitgewerkt. Daarmee moet het datagedreven werken op termijn op robuuste wijze verankerd zijn in de organisatie. Daarnaast gaat de OMWB binnen het programma aan de slag met de aanbevelingen en implementatievoorstellen vanuit het IBP. We voorzien dat door deze (landelijke) ontwikkelingen het (technisch) fundament verder versterkt moet worden, met een informatie-architect en een BI engineer.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Grotere nadruk op het verzamelen en registreren van data.	P1/P2
Terugkerende budgetclaims binnen het programma Collectieve Taken.	P3
Inrichtingsvoorstel met daarin nieuwe rollen, taken en processen.	concern

Geografisch informatiesysteem (GIS)

Vrijwel alles wat de OMWB doet is te relateren aan een locatie op de kaart. Of het nu gaat om een geluidsmeting, een risicoberekening, een handhavingszaak, een milieuklacht of een verleende vergunning. Hierbij kan het gaan om een adres, een perceel, een gebouw, een ruimtelijk plan, een gemeente of bepaalde objecten in de omgeving zoals een weg of spoor. De data die we vastleggen bij activiteiten van de OMWB, bijvoorbeeld de klachtenintake, het toezicht, de vergunningverlening en de metingen zijn vervolgens aan die locaties te koppelen.

Gegevens op de kaart plotten helpt bij het maken van analyses. Verbanden zijn zichtbaar die dat eerder niet waren. Dit vormt input voor verdere analyse om te bepalen er sprake is van een causaal verband of dat een andere factor dit verklaart. Voor een groot gedeelte zijn de gegevens al beschikbaar. Zo gebruiken we BAG-adressen die relatief eenvoudig zijn om te zetten naar X/Y coördinaten. We kunnen alle producten die wij als OMWB maken relateren aan deze adressen, waardoor de resultaten van die producten zijn te presenteren op de kaart. Deelnemers en ketenpartners vragen steeds vaker om data en analyses. Bijvoorbeeld voor het GUK, waarbij het gebiedsgericht en regionaal analyseren een belangrijk onderdeel is. Of voor de asbestunit, die een kaartweergave verlangt van asbestdaken en deze ook wil delen met de ketenpartners. Data en analyses komen bovendien ook van pas bij (te ontwijkkelen) omgevingsplannen. Het huidige gangbare Power BI biedt weliswaar bruikbare informatie over uitputting en voortgang maar kan niet aan bovengenoemde specifieke behoefte voldoen.

Toekomstige situatie

De OMWB heeft als onderdeel van zijn dataplatform een geodatabase nodig die geschikt is voor data met een geografische component. Data van de OMWB wordt hier in een formaat opgeslagen zodat deze geschikt is om op een kaart te presenteren. Deze data komen via ons dataplatform terecht in de database. De verschillende kaartlagen kunnen dan weer worden aangeboden aan de deelnemers. Daarnaast wordt de ontsluiting van dossiers van specifieke bedrijven en/ of MBA's via deze applicatie mogelijk gemaakt. In 2024 wil de OMWB een aanbesteding voor een geo-applicatie doen en de bijbehorende organisatie inrichten. Vervolgens willen we dit in 2025 verder uitrollen.

Deze impuls in deze verdere professionalisering heeft budgettaire gevolgen. We voorzien een toename van 2,5 Fte schaal 10/11 en bijkomende licentiekosten die ongeveer € 100.000,- gaan bedragen.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
2,5 fte GIS-medewerkers.	bedrijfsvoering
Licenties GIS.	€ 100.000,- bedrijfsvoering
Intensiveren gebruik GIS-mogelijkheden in VTH-toepassingen.	P1/P2

Huisvesting

Na de (hernieuwde) keuze voor Tilburg als standplaats heeft de organisatie uitvoerig gekeken naar de toekomst van deze werkplekomgeving. Dit kwam mede voort uit het gegeven dat de huidige werkplekomgeving (onder andere de huidige indeling in kantoortuinen) niet meer voldoet en tot onvrede onder medewerkers leidde. De ervaringen in de coronatijd leerden ons bovendien dat medewerkers vaker thuiswerken en digitale vergaderingen een vast onderdeel van het werk vormen. Zo ontstond de wens om (meer) hybride te kunnen werken.

Niet alleen de lessen uit het verleden dwingen ons tot aanpassingen. Het pand is nu 11 jaar door de OMWB in gebruik en diverse onderdelen (vloerbedekking en dergelijke) zijn aan vervanging toe. Inhoudelijke ontwikkelingen zoals de Omgevingswet maken dat we moeten kijken naar een goede manier van (samen-)werken met deelnemers en partners. Daarbij zijn ook andere zaken van invloed. Zo geldt er inmiddels een verkoopverbod op de TL-verlichting die we in ons kantoor gebruiken. Daarvoor moeten we naar alternatieven op zoek, die conform de huurovereenkomst voor onze rekening komen. Ook toenemende eisen en wensen voor meer duurzaam gebruik van het pand en materialen zijn hierin belangrijk.

In 2024 gaan we intensief met een externe partner en eigen medewerkers aan de slag om de inzichten uit eerdere onderzoeken en enquêtes een plek te geven binnen nieuwe werkplekconcepten. Het kantoorpand moet uiteindelijk verschillende soorten werkplekken herbergen. Naast de werkplek voor de dagelijkse werkzaamheden moet het kantoor ook mogelijkheden te bieden voor vergaderingen, projectmatig werk in kleine groepen, kleine overlegplekken, inloopplekken en belcellen. Medewerkers moeten het gevoel hebben ergens thuis te horen, in een omgeving die voor de komende jaren (technisch) op orde is. We willen binnen dit werkplekconcept duurzaamheid een centrale plek geven. Dit borgen we door elementen van BREEAM-NL toe te passen in het uiteindelijke ontwerp.

De gemoeide investeringen zijn geschat op ruwweg € 2.000.000 in 2025. Een nadere uitwerking van de benodigde kosten volgt nog. Om deze investering rendabel te maken zetten we in op het aangaan van een nieuw contract met de verhuurder voor een periode van tien jaar.

Impact OMWB 2025 en verder:	
Impact	**Fin. post**
Inrichten nieuwe werkplekken.	€ 2.000.000,- bedrijfsvoering

Organisatie

In de voorafgaande paragrafen is geschetst welke inhoudelijke ontwikkelingen spelen. De dynamiek is groot, en de OMWB zal in haar werkprogramma's rekening gaan houden met meerdere extra taken. We voorzien daarnaast dat de resultaten van het Interbestuurlijk programma in 2024 gepresenteerd worden, en dat gaat consequenties hebben voor onze organisatie. Op het gebied van onder andere het verzamelen van data en handhaving zullen extra inspanningen nodig zijn. Naast deze extra taken lukt het ons niet goed om het werkprogramma te halen. Hiervoor zijn allerlei oorzaken. Eén daarvan is voldoende personeel. We zijn genoodzaakt om extra medewerkers aan te nemen om zo de afgesproken werkprogramma's te halen. Het aantal medewerkers zal derhalve toenemen.

De huidige span of control bij de afdeling uitvoering is groot. Iedere hiërarchisch leidinggevende geeft op dit moment leiding aan 40 tot 60 medewerkers. Gezien de mogelijke groei van de organisatie en de te grote teams willen we investeren in het verkleinen van de span of control.

Daarnaast willen we het cluster Strategie en Ontwikkeling versterken. Zoals reeds aangegeven, is de hoeveelheid inhoudelijke onderwerpen fors. Om deze ontwikkelingen beter te schetsen en te duiden is een investering in menskracht noodzakelijk.

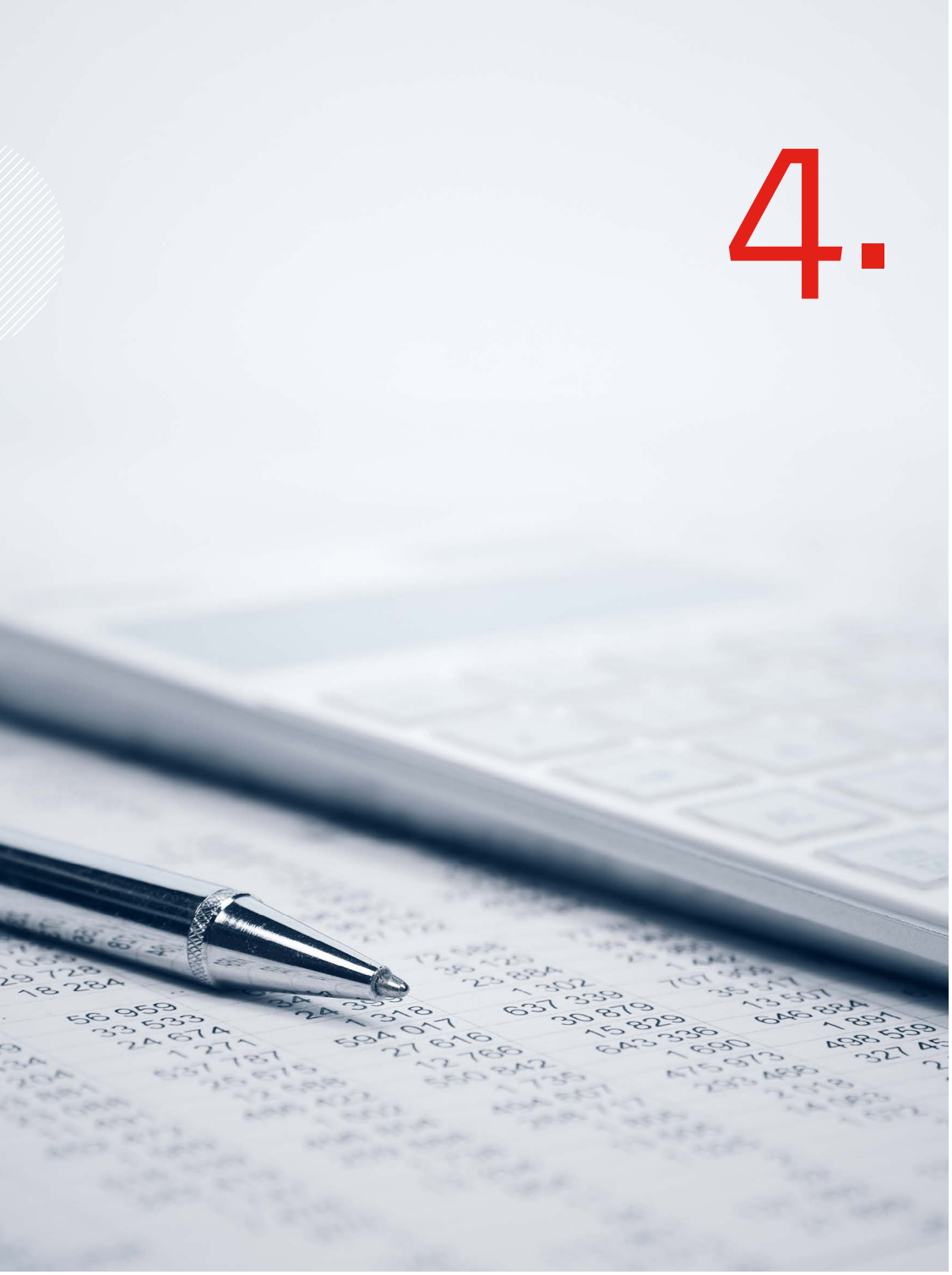

4. Financiële uitgangspunten

In voorgaande tekst is op thema's een kwalitatieve doorkijk geschetst van verwachte en beoogde ontwikkelingen en trends voor de aanstaande planperiode. In deze paragraaf worden de financiële uitgangspunten benoemd voor de Begroting 2025 en de Meerjarenraming 2026-2028.

4.1 Algemene uitgangspunten

De OMWB hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten bij het opstellen van de begrotingsdocumenten:

- De Begroting 2025 gaat uit van het bestaande beleid, rekening houdend met de financiële effecten die betrekking hebben op de in deze kaderbrief genoemde beleidsontwikkelingen.
- De Begroting 2025, inclusief meerjarenraming 2026–2028, is structureel financieel sluitend.
- Basis voor het financieringsmodel 2025 voor de deelnemende gemeenten is de MWB-norm.
- Om mogelijke tegenvallers adequaat te kunnen opvangen, wordt rekening gehouden met een post 'Onvoorzien' van € 150.000.
- De Begroting 2025 wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV).

4.2 MWB-norm

Conform de bestuurlijke afspraak zou de MWB-norm tot en met 2024 gelden. Echter, doordat de uitwerking van het GUK langer op zich laat wachten, blijft de MWB-norm een jaar langer als basis voor de financiering gelden.

4.3 Baten en tariefontwikkeling

Als uitgangspunt voor de tarief bepaling 2025 is als basis het nacalculatorisch uurtarief per 1 december 2022 gehanteerd. Op het nacalculatorisch tarief worden vervolgens aanpassingen voorgesteld naar actuele inzichten (inflatie, ziekteverzuim, et cetera). Conform de Financiële verordening

OMWB 2023, artikel 3, volgt een correctie met een herberekening over de twee jaren vóór het begrotingsjaar, mocht de begrote en werkelijke indexering van elkaar afwijken. De indexeringspercentages zijn volgens de Septembercirculaire 2023 als volgt:

	Begroting	Begrotings-wijziging	Circulaire 2023*	Begroting	Circulaire 2023*	Circulaire 2023*
	2023	**2023**	**2023**	**2024**	**2024**	**2025**
Loonvoet sector overheid	2,3%	3,3%	4,0%	4,2%	6,7%	5,8%
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	1,5%	5,9%	5,9%	2,4%	3,5%	1,6%

* Uit tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB MEV 2024 en CEP 2023

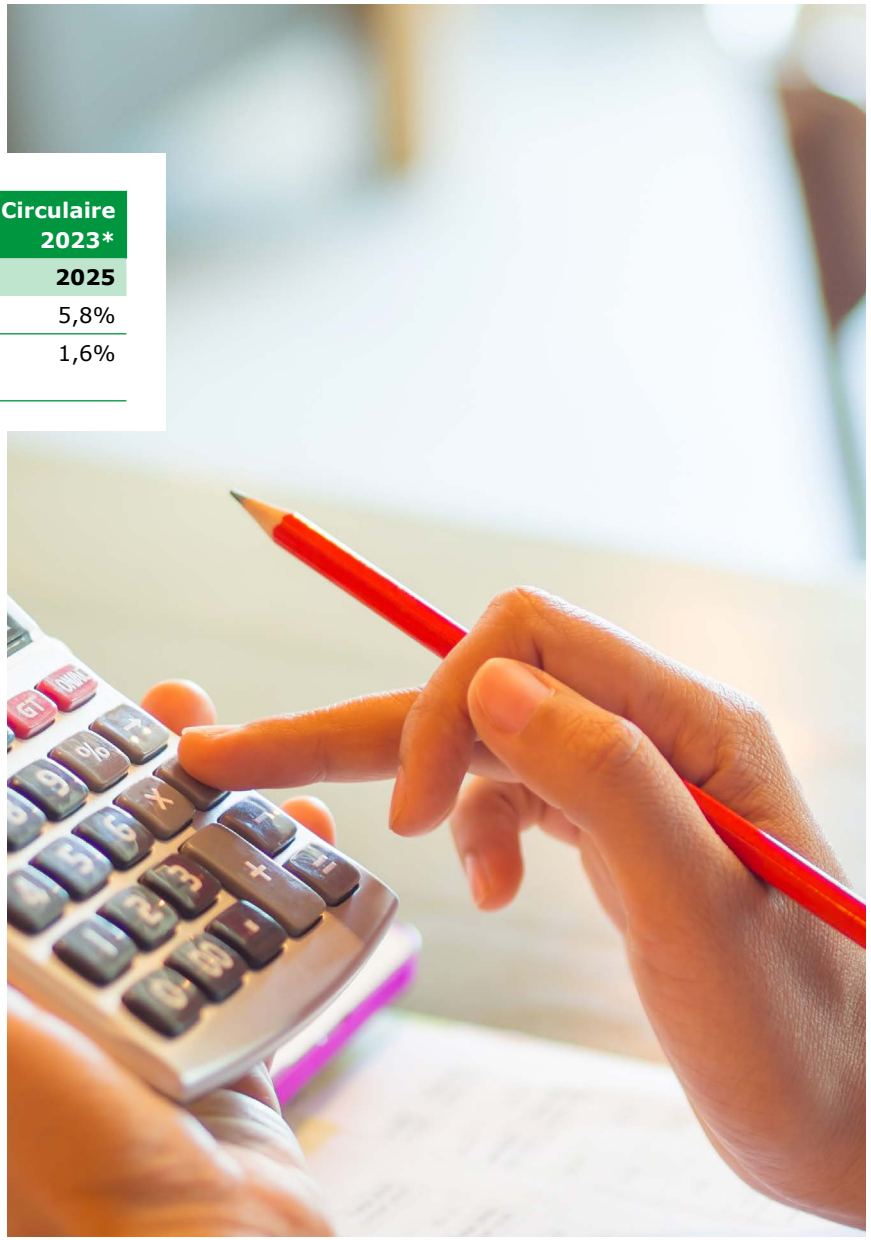

4.3.1 Cao-ontwikkelingen

De Cao Gemeenten/SGO 2024-2025 loopt vanuit 2024 door tot en met 31 maart 2025. Voor de periode na deze datum is nog geen cao vastgesteld. Conform onze financiële richtlijnen wordt voor de tariefbepaling 2025 (indien er op dat moment nog geen cao is vastgesteld) uitgegaan van de prijsindexen uit de Macro Economische Verkenningen 2025, die zijn gepubliceerd in de september-circulaire 2023 van het Centraal Planbureau.

4.3.2 Ziekteverzuim

De eerder ingezette maatregelen op daling van het ziekteverzuim hebben inmiddels tot effect geressorteerd. Voor de begroting 2025 wordt gerekend met een streefpercentage van 5% (2024: 5,5%). Bovenstaande ontwikkeling werkt door in de declarabiliteitsnorm en het gemiddelde tarief.

4.4 Lasten

Het belangrijkste onderdeel van de kostenstructuur betreffen de personele kosten. Dit is circa 80% van de totaal begrote lasten en bestaat uit kosten behorend bij personeel in loondienst en inhuur derden. Dit laatste is wenselijk in termen van flexibiliteit en noodzakelijk vanwege de krapte van de arbeids-markt.

4.4.1 Personeel in loondienst

Het personeelsbestand valt uiteen in medewerkers inzetbaar voor uitvoering van het primaire proces en medewerkers ondersteunend daaraan in de bedrijfsvoering. De met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2024 dienen als basis voor de begroting 2025. Het werkaanbod is geraamd tussen de 355.000 en 360.000 declarabele uren. Werkzaamheden worden in beginsel door eigen medewerkers uitgevoerd, aangevuld met inhuur van derden. Gedurende 2023 is de verhouding fte van eigen medewerkers ten opzichte van inhuur behoorlijk gestegen. Het is onze ambitie om deze stijgende lijn door te zetten, waarbij we naar een verhouding tussen eigen personeel en inhuur toewerken waarbij voldoende flexibiliteit aangehouden wordt om in te kunnen (blijven) spelen op een mogelijk veranderend werkaanbod. Uit het programma Strategisch HRM zullen in 2025 de onderdelen vitaliteit en recruitment verder uitgevoerd worden. Dit draagt bij aan de versterking van onze positionering op de arbeidsmarkt.

De uitvoering van taken voortvloeiend uit de specifieke uitkering (SPUK) 'toezicht en handhaving energiebesparingsplicht (THE) heeft impact op de formatie. Het effect hiervan wordt in de Begroting 2025 verder uitgewerkt.

4.4.2 Personeel niet in loondienst

Als gevolg van de situatie op de arbeidsmarkt is de OMWB bij de uitvoering van haar taken genoodzaakt extern personeel in te huren. Dit geldt voornamelijk voor het primair proces. Daarnaast streeft de OMWB ernaar om door middel van inhuur voldoende flexibiliteit aan te houden om te kunnen op- of afschalen bij een wijzigend werkaanbod. Aangezien externe inzet duurder is dan de uitvoering met eigen personeel leidt dit tot extra kosten.

4.4.3 Overige (materiële) kosten

Deze worden opgenomen op basis van de meest recente inzichten rondom de ontwikkeling van overige kosten (huur, servicekosten, ICT-licenties, et cetera); rekening houdende met bovenstaande indexering.

4.4.4 Kosten kwaliteitsmanagement

In het verlengde van het kosteneffectiviteitsonderzoek zijn in 2022 en 2023 incidentele kosten van € 250.000 per jaar gealloceerd ten behoeve van kwaliteitsmanagement. Met ingang van boekjaar 2022 bedragen de jaarlijks terugkerende kosten € 200.000. Deze structurele kosten zijn reeds toegelicht in paragraaf 'Kwaliteitszorgsysteem'.

4.5 Investeringen

In 2025 moet een aantal bedrijfsmiddelen opnieuw aangeschaft of vervangen worden. Het uitgangspunt is dat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de begroting goedkeuring verleent aan deze (vervangings-)investeringen. Voor het inrichten van een huisvestingsconcept (zie paragraaf 'Huisvesting' in hoofdstuk 'Bedrijfsvoering') wordt voor 2025 een investering geraamd van ruwweg € 2.000.000. Deze investering wordt gedurende een periode van 10 jaar afgeschreven en betekent derhalve een jaarlijkse last van € 200.000.

Met het vaststellen van de begroting worden ook de vermelde afschrijvingstermijnen voor investeringen vastgesteld. De afschrijvingstermijn voor de technische apparatuur is met ingang van 2025 verlaagd aangezien deze in de praktijk te lang bleek. In de begroting 2025 is dit verder uitgewerkt en toegelicht.

4.6 Financiële impact 2025 en later

Hieronder een overzicht met daarin de onderwerpen waarvan de financiële impact redelijkerwijs is in te schatten. Zoals reeds in de 'Introductie' in deze kaderbrief vermeld, kan voor slechts een beperkt aantal posten een concreet bedrag worden vermeld. Voor de onderwerpen waar nog geen bedrag staat vermeld, verricht de OMWB onderzoek om de kosten alsnog zo concreet mogelijk te kunnen vermelden.

Personele kosten

Om tegemoet te komen aan de werkprogramma's en de verwachte toekomstige ontwikkelingen, is een geschatte uitbreiding van de formatie noodzakelijk. Teneinde de span of control van de diverse afdelingen niet nog verder te laten oplopen zijn er maatregelen nodig. De specifieke maatregelen gaan voortkomen uit een op te starten onderzoek naar deze span of control. Daar waar toewijzing van personeel mogelijk is aan de specifieke thema's uit deze kaderbrief, is dat in onderstaande tabellen opgenomen (inclusief toewijzing aan de programma's). Hierbij is een uitsplitsing gemaakt naar tarief verhogende maatregelen en maatregelen zonder effect op tarief.

Tarief verhogende maatregelen:

Onderwerp	Functie / Kostenpost	Fte	Financiële impact	Programma	Structureel / incidenteel
Versterking VTH-stelsel	Strategisch adviseur	0,5	€ 75.000	Bedrijfsvoering	Structureel
Datagedreven werken	Business information architect	1,0	€ 120.000	Bedrijfsvoering	Structureel
Datagedreven werken	BI Engineer	1,0	€ 100.000	Bedrijfsvoering	Structureel
Geografisch informatiesysteem/ datagedreven werken	GIS/GEO	2,5	€ 250.000	Bedrijfsvoering	Structureel
GIS/GEO	Licentiekosten		€ 100.000	Bedrijfsvoering	Structureel
Investering huisvestingsconcept	Afschrijvingslast		€ 200.000	Bedrijfsvoering	10 jaar
Werkprogramma algemeen	Maatregelen beheersing span of control		€ 300.000	Bedrijfsvoering	Structureel
Totaal		**5,0**	**€ 1.145.000**		

Maatregelen zonder effect op het tarief:

Onderwerp	Functie	Fte	Financiële impact	Programma	Structureel / incidenteel
Omgevingswet	LOK RO - Beleidsmedewerker Omgeving A	1,0	€ 120.000	P2	Structureel
	VV IMKB –vergunningverlener B	0,55	€ 50.000	P1	
Biodiversiteit - bodem	TMO Technisch adviseur A	1,0	€ 100.000	P3	Structureel
	TZ LABW Medewerker toezicht en handhaving A	3,1	€ 300.000	P1/P2	
Kaderrichtlijn Water	TZ LABW - Medewerker Toezicht en handhaving A	1,0	€ 100.000	P1/P2	Structureel
Gezondheid – lucht	TMO Technisch adviseur A	1,0	€ 100.000	P1/P2	Structureel
Altijd Actuele Digitale Vergunning	Senior vergunningverlener	0,89	€ 100.000	P1/P2	Structureel
Totaal		**8,54**	**€ 870.000**		

4.5 Tarief

Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2025 is het tarief van € 108,75, zoals vastgesteld in de begroting 2024. Op dit tarief is een correctie doorgevoerd voor het streefpercentage voor ziekteverzuim (paragraaf 5.3.2). Daarnaast is het tarief gecorrigeerd voor de indexatie 2025 (loonstijging en prijsstijging) volgens de September circulaire 2023. Tenslotte zijn de in deze kaderbrief genoemde maatregelen verwerkt.

Indexatie – Loonstijging en prijsstijging

Voor de indexering wordt, zoals in paragraaf 5.3 vermeld, gebruik gemaakt van de indexen uit de Macro Economische Verkenningen, die zijn gepubliceerd in de September circulaire 2023 van het Centraal Planbureau.

De volgende indexen worden toegepast:
Loonvoet sector overheid: 5,8%
Prijs netto materiële overheidsconsumptie: 1,6%

Conform de vastgestelde begroting 2024 beslaan de lonen afgerond 80% van de totale lasten (exclusief de post 'Onvoorzien') en de overige lasten (waar de prijsverhoging relevant is) 20%. Dit leidt tot een gewogen gemiddelde indexering van 4,96%.

Schematische weergave van het tarief

In onderstaand schema wordt de impact van de hiervoor genoemde maatregelen op het tarief van 2025 weergegeven.

Omschrijving		Bedrag per uur	Effect
Tarief 2024		**€ 108,75**	
Aanpassing ziekteverzuim van 5,5% naar 5,0%	-0,5%	€ 108,14	-€ 0,61
Indexering 2025	4,96%	€ 113,51	€ 5,36
Impact voorstellen kaderbrief		€ 116,85	€ 3,37
Tarief 2025		**€ 116,85**	

* In de berekening in bovenstaande tabel is conform de financiële richtlijnen van de OMWB uitgegaan van de prijsindexen uit de Macro Economische Verkenningen 2025.

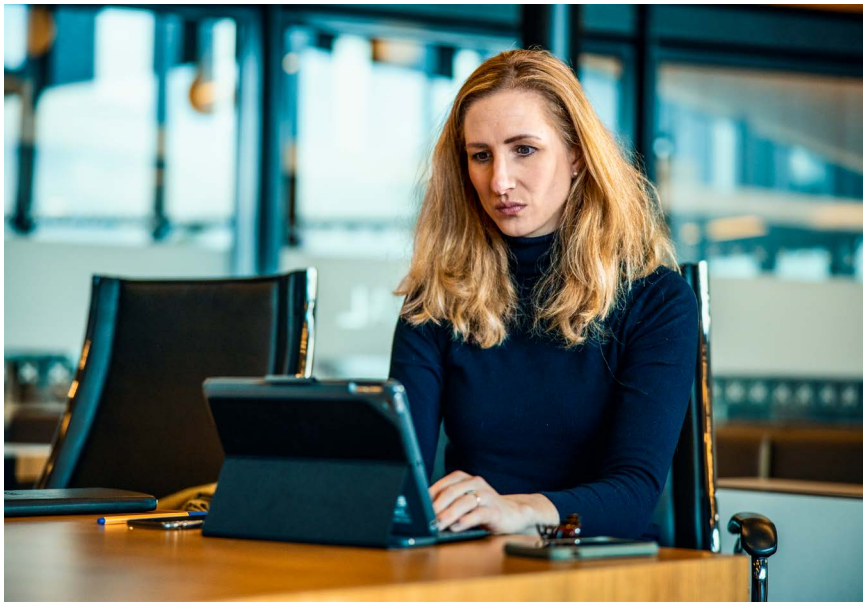

4.7 Weerstandsvermogen

In de begroting 2025 wordt een geactualiseerd inzicht in het risicoprofiel en het weerstandsvermogen opgenomen. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV-artikel 11). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico-inschatting en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. Om te voorkomen dat bij niet afgedekte risico's ingrijpende (organisatie) wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. De OMWB streeft een 'voldoende' weerstandscapaciteit na. Dat betekent een weerstandsratio tussen 1,0 en 1,4.

Bronvermeldingen

Bron 1: "Om de Leefomgeving", Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur, 4 maart 2021

Bron 2: Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030, 03 februari 2023

Bron 3: Kaderrichtlijn water, RICHTLIJN 2000/60/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid, 23 oktober 2000.

Bron 4: Natura 200 doeldocument, Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten, juni 2006 (versie 1.1)

Bron 5: Verordening nr. 1907/2006 van Europees Parlement en de Raad, 18 december 2003

Bron 6: Klimaatakkoord Parijs, 28 juni 2019

Bron 7: KNMI'23, Klimaatscenario's voor Nederland, 9 oktober 2023

Bron 8: Vormgeving KRW-Impulsprogramma , 5 juni 2023

Bron 9: Ovv, Industrie en omwonenden, april 2023

Bron 10: Beleidskader gezondheid 201-2030, drie gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander!, 19 mei 2021

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Postbus 75
5000 AB Tilburg
013 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl